

Kaitseväe korralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Kaitseväe korralduse seaduse muutmine

Kaitseväe korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 lõike 1 punktis 4¹ asendatakse sõna „lahingumoona“ tekstiosaga „laskemoona, lahingumoona ja muu lõhkematerjali“;

2) paragrahvi 3¹ täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Käesolevas paragrahvis sätestatud ülesannete täitmisel võib kaasata Kaitseväe juhtimisele allutatud Eesti Vabariigiga sõlmitud kollektiivse enesekaitse põhimõtet sisaldava lepingu osapooleks oleva riigi relvajõude. Välisriigi relvajõud võivad osaleda ülesannete täitmisel Kaitseväe üksuse koosseisus ning Kaitseväele sätestatud tingimustel ja korras.“;

3) seadust täiendatakse §-dega 3² ja 3³ järgmises sõnastuses:

„§ 3². Välisriigi relvajõudude kaasamine Kaitseväe riikliku järelevalve ülesannete täitmisel

(1) Kokkuleppel Eesti Vabariigiga sõlmitud kollektiivse enesekaitse põhimõtet sisaldava lepingu osapooleks oleva riigiga või rahvusvahelise organisatsiooniga võib kaasata välisriigi relvajõud käesoleva seaduse § 3 lõike 1 punktides 4¹, 4⁴, 4⁶–4¹⁰ ja riigipiiri seaduse § 9⁴ lõigetel 2 ja 2¹ nimetatud Kaitseväe ülesannete täitmisel. Välisriigi relvajõud võivad osaleda Kaitseväe ülesannete täitmisel Kaitseväe korraldusel, vastutusel ja Kaitseväe üksuse koosseisus.

(2) Välisriigi relvajõude võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmisel kaasata üksnes juhul, kui Kaitseväel puuduvad vahendid ülesannete täitmiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul Kaitseväe ülesannete täitmisel välisriigi relvajõudude kaasamise otsustab Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel antud otsuses märgitakse:

- 1) kaasamise eesmärk;
- 2) kaasamise maksimaalne kestus;
- 3) ülesannete täitmisel osalevate välisriigi relvajõudude liikmete arv või ülempiir;
- 4) käsuahtel;
- 5) vajaduse korral muud asjaolud.

§ 3³. Merelise ohutuse komisjon

(1) Kaitseväe juurde moodustatud asutusteülese merelise ohutuse komisjoni (edaspidi *komisjon*) eesmärk ja ülesanded on:

- 1) toetada mereolukorrateadlikkuse loomist ja tagamist;
- 2) aidata tagada merel piirirežiim;

- 3) ennetada merelisi ohte ja nendele reageerida;
- 4) parandada asutustevahelist teabevahetust.

(2) Komisjoni kuuluvad vähemalt Kaitseväe asjakohased struktuuriüksused ja julgeolekuasutused ning riigiasutused, kellel on merel ülesanded, mis on seotud avaliku korra, julgeoleku või navigatsiooniohutuse tagamise või riikliku järelevalvega.

(3) Oma ülesannete täitmiseks on komisjonil õigus moodustada juhtrühm ja töörühmad, kes reageerivad konkreetsele merelisele ohule.

(4) Komisjon kehtestab oma töökorra ning vastavalt vajadusele merelistele ohtudele reageerimiseks tegevuste kaupa tegevusjuhendid, milles muu hulgas määratakse reageerivad asutused.“;

4) seaduse 2. peatükki täiendatakse §-ga 22⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 22⁴. Kaitselendunduse järelevalveteenistus

(1) Kaitselendunduse järelevalveteenistus (ingl Military Aviation Authority, MAA) on täidesaatva riigivõimu institutsioon Kaitseministeeriumi valitsemisalas ning selle põhiülesanne on teostada järelevalvet kaitselendunduse üle ja täita talle seaduses või muus õigusaktis pandud ülesandeid.

(2) Kaitselendunduse järelevalveteenistus on kaitselendunduse järelevalve teostamisel sõltumatu ning järelevalvele ei kohaldu käsuõigus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud põhiülesande täitmise eest vastutav struktuuriüksus sätestatakse Kaitseväe põhimääruses.“;

5) paragrahvi 49 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) Kaitseväe julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusalas ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks või Kaitseväe julgeolekualal asuva vara või isikute vastu suunatud ründe lõpetamiseks või käesoleva seaduse §-des 54³–55 sätestatud meetmete tagamisel;“;

6) paragrahvi 49 lõiget 2 täiendatakse pärast sõnu „alusel ja korras“ tekstiosaga „, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi“;

7) paragrahvi 49 lõikes 4 asendatakse sõnad „ja tulirelv“ tekstiosaga „, tulirelv, sealhulgas sõjarelv ja relvasüsteem“;

8) paragrahvi 49 täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

„(4¹) Käesoleva seaduse § 3² lõikes 1 nimetatud Kaitseväe ülesande täitmisel Kaitseväe koosseisus võib Eesti Vabariigiga sõlmitud kollektiivse enesekaitse põhimõtet sisaldava lepingu osapooliks oleva riigi relvajõudude liige kohaldada Kaitseväe korraldusel korrakaitse seaduse §-des 30–33 ja 45–53 nimetatud riikliku järelevalve erimeetmeid ning riigipiiri seaduse § 11⁴ lõigetes 3 ja 5 sätestatud erimeetmeid.

(4²) Kaitseväe üksuse koosseisus oleva ja vajalikku väljaõpet omava, Eesti Vabariigiga sõlmitud kollektiivse enesekaitse põhimõtet sisaldava lepingu osapooliks oleva riigi

relvajõudude liige võib käesoleva seaduse § 3² lõikes 1 nimetatud Kaitseväe ülesande täitmisel riikliku järelevalve teostamisel kohaldada vahetut sundi ning kasutada erivahendit või relva korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.“;

9) seaduse 6. peatüki ja § 50 pealkirja täiendatakse pärast sõna „julgeolekuala“ tekstiosaga „, selle vahetu lähedus ja Kaitseväe laeva ohutusala“;

10) paragrahvi 50 tekst loetakse lõikeks 1 ja selle lõike punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) Kaitseväe territoorium ning selle all olev maapõu ja selle kohal olev õhuruum ulatuses, milles toimuv tegevus võib tuua kaasa ohu julgeolekualale;“;

11) paragrahvi 50 täiendatakse lõigetega 2–5 järgmises sõnastuses:

„(2) Julgeolekuala vahetu lähedus on julgeolekuala ümbritsev maapind ja veekogu ning selle all olev maapõu ja selle kohal olev õhuruum ulatuses, milles toimuv tegevus võib tuua kaasa ohu julgeolekualale ning mille ulatuses saab Kaitsevägi isikut või objekti viivitamata otseselt mõjutada.

(3) Kui julgeolekuala või julgeolekuala vahetu läheduse kohal on kehtestatud lennundusseaduse alusel geograafiline ala või ajutine geograafiline ala, loetakse julgeolekuala või julgeolekuala vahetu läheduse kohal õhuruum piiritletuks selle geograafilise ala või ajutise geograafilise ala piiridega.

(4) Kaitseväe laeva ohutusala on Kaitseväe laeva ümber ja all olev veekogu pind ning selle kohal olev õhuruum, milles toimuv tegevus võib tuua kaasa ohu Kaitseväe laevale ning mille mõõtmed veesõiduki välisküljest arvates on 300 meetrit horisontaalsuunas ja vertikaalsuunas vee alla ning ohutusala ülempiir veesõiduki kõrgeimast punktist 150 meetrit.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ohutusala horisontaalsuunas ei rakendata, kui veesõiduk on sadamas või sadama akvatooriumis.“;

12) paragrahvi 54 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Ajutine julgeolekuala tähistatakse. Ajutise julgeolekuala võib jätta tähistamata Kaitseväe juhataja kehtestatud tingimustel ja korras, kui see takistab olulisel määral Kaitseväe ülesannete täitmist. Tähistamata jätmisel tagatakse inimeste ohutus muul moel.“;

13) paragrahvi 54 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Ajutise julgeolekuala tähistamata jätmise täpsemad tingimused ja korra kehtestab Kaitseväe juhataja.

(5) Kaitsevägi teavitab ajutise julgeolekuala loomisest ja võimaluse korral kestusest viivitamata Politsei- ja Piirivalveametit ning julgeolekuala asukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust. Julgeolekuala asukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse võib jätta julgeolekuala loomisest teavitamata üksnes nii kauaks, kui see on Kaitseväe julgeoleku või kolmandate isikute ohutuse tagamiseks vältimatu.“;

14) paragrahvi 54¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kõrgendatud ohu väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks võib Kaitseväe põhimääruses määratud struktuuriüksus käesoleva seaduse § 36 lõike 1 punktis 6 nimetatud ülesande täitmisel lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja §-des 54²–54¹¹ ja 55 sätestatule:

- 1) kasutada variantmeid ja konspiratsioonivõtteid;
- 2) jälgida isikut varjatult;
- 3) kasutada pilti ja heli edastavat või salvestavat jälgimisseadmestikku, sealhulgas liikuvat kaamerat.“;

15) seadust täiendatakse §-dega 54²–54¹³ järgmises sõnastuses:

„§ 54². Erimeetme kohaldamine ja piirangute kehtestamine julgeolekuala kaitse eesmärgil julgeolekualal, selle vahetus läheduses ja Kaitseväe laeva ohutusalas

(1) Õigus kohaldada oma ülesannete täitmisel käesoleva seaduse §-des 54³–54¹¹, § 54¹² lõikes 1 ja §-s 55 sätestatud erimeedet on kaitseväelasel ja ametnikul, kui ta on läbinud sellekohase väljaõppe.

(2) Kaitseväe juhataja või tema volitatud pädeva struktuuriüksuse ülem võib julgeolekuala kaitse eesmärgil kehtestada julgeolekuala vahetus läheduses piiranguid isikute liikumisele, sõidukiga peatumisele, pildistamisele või filmimisele koos erimeetme või piirangu ajalise ja ruumilise ulatusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eesmärgil kehtestatavad piirangud tehakse isikule teatavaks julgeolekualale või selle vahetusse lähedusse sisenemisel või muul viisil või avaldatakse asjakohaste riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse kodulehel.

(4) Kaitseväe laeva ohutusalas kohaldatakse käesolevas paragrahvis, §-s 54¹¹ ja § 54¹² lõikes 1 sätestatud ajal, mil Kaitseväe laev viibib Eesti sise- ja territoriaalmeres ning sadamas või sadama akvatooriumis.

(5) Erimeetmete ja piirangute kohaldamisel lähtub Kaitsevägi järgmistest põhimõtetest:

- 1) erimeedet või piirangut kohaldatakse vaid siis, kui see on vajalik julgeolekuala kaitseks;
- 2) mitmest sobivast ja vajalikust erimeetmest või piirangust kohaldatakse vaid seda, mis isikut kõige vähem kahjustab;
- 3) kohaldatakse ainult sellist erimeedet või piirangut, mis on proportsionaalne võrreldes julgeolekuala kaitse eesmärgiga;
- 4) erimeedet või piirangut kohaldatakse vaid nii kaua, kui see on vajalik julgeolekuala kaitse ülesande täitmiseks.

(6) Julgeolekuala vahetus läheduses erimeetmete ja piirangute kohaldamisel lähtub Kaitsevägi lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatule ka keskkonnast, mis julgeolekuala ümbritseb, ning ei rakenda erimeetmeid kaugemal, kui need on vajalikud julgeolekuala kaitse eesmärgi täitmiseks.

§ 54³. Küsitlemine ja dokumentide nõudmine

(1) Kaitsevägi võib peatada julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusalas viibiva isiku, teda küsitleda ja nõuda temalt isikut tõendava dokumendi esitamist, kui on alust arvata, et isikul on julgeolekuala või teenistujaid ähvardava ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks või tõrjumiseks vajalikke andmeid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud erimeedet võib kohaldada julgeolekuala vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusallas vaid juhul, kui teabe saamine on julgeolekuala või teenistujate ohutuse ja julgeoleku tagamiseks vältimatu.

(3) Küsitlemise ja dokumentide nõudmise protokollimisele kohaldatakse korrakaitseaduse § 30 lõiget 2 ja 4 sätestatut.

§ 54⁴. Isikusamasuse tuvastamine

(1) Kaitsevägi võib tuvastada julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusallas viibiva isiku samasuse kehtiva isikut tõendava dokumendi alusel või kui see ei ole võimalik, siis muul õiguspärasel viisil, ja kontrollida dokumendile kantud või isiku antud andmete õigsust andmekogust, kui see on vajalik isikust lähtuva julgeolekuala või teenistujaid ähvardava ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks või tõrjumiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud erimeedet võib kohaldada julgeolekuala vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusallas vaid juhul, kui see on julgeolekuala või teenistujate ohutuse ja julgeoleku tagamiseks vältimatu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmekogust andmete õigsuse kontrollimise õigus on Kaitseväe põhimääruses määratud struktuuriüksusel.

§ 54⁵. Viibimiskeeld julgeolekuala vahetus läheduses ja Kaitseväe laeva ohutusallas

(1) Kaitsevägi võib lisaks käesoleva seaduse §-s 52 sätestatule julgeolekuala vahetus läheduses ajutiselt keelata isiku viibimise, kohustada teda lahkuma või julgeolekualale teatud kaugusele lähenemisest hoiduma, kui see on vajalik julgeolekuala, sellel asuva vara ja sellel viibivate isikute ohutuse tagamiseks.

(2) Kaitsevägi on kohustatud viibimiskeelu kohaldamise koha arusaadavalt tähistama. Viibimiskeelu kohaldamise kohta ei ole vaja tähistada, kui see takistab olulisel määral riigi sõjalise kaitse ettevalmistamise ülesande täitmist või riigi sõjalist kaitsmist.

(3) Kaitsevägi võib lõikes 1 sätestatud eesmärgil julgeolekuala vahetus läheduses keelata isikute läbipääsu kindlaksmääratud ajal kindlaksmääratud kohast või juurdepääsu sellele kohale. Võimaluse korral tuleb säilitada isiku juurdepääs tema elu- või tööruumile.

(4) Kaitseväe juhataja volitatud pädev struktuuriüksuse ülem võib viibimiskeeldu kohaldada kuni 12 tundi.

(5) Üle 12 tunni võib viibimiskeeldu kohaldada üksnes Kaitseväe juhataja või tema volitatud ülema loal.

(6) Viibimiskeeldu rikkuva isiku suhtes on õigus kasutada vahetut sundi nii kaua, kui see on eesmärgi saavutamiseks vältimatu.

(7) Kaitseväe laeva ohutusallas viibimine ilma Kaitseväe nõusolekuta on keelatud.

§ 54⁶. Sõiduki, maastikusõiduki või veesõiduki peatamine

(1) Kaitsevägi võib anda julgeolekualal või selle vahetus läheduses oleva sõiduki, maastikusõiduki või muu maapinnaga kontaktis oleva sõiduki (edaspidi koos *sõiduk*) juhile

käega, sauaga, helkurkettaga või alarmsõiduki valgusseadme või valjuhääldi abil liikluseaduses kehtestatud korras märguande sõiduki peatamiseks, kui see on vajalik julgeolekuala või teenistujaid ähvardava ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks või tõrjumiseks.

(2) Kaitsevägi võib anda julgeolekualal või selle vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusallas oleva vees või vee peal liikuva veesõiduki või muu ujuvvahendi (edaspidi koos *veesõiduk*) peatamiseks märguande peatamissignaalina, kasutades rahvusvahelise signaalkoodi lippe, prožektoreid, pürotehnilisi vahendeid, raadiot, valjuhääldit või ruuporit, või muul arusaadaval viisil, kui see on vajalik julgeolekuala või teenistujaid ähvardava ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks või tõrjumiseks.

(3) Kui peatamise märguannet ei täideta, võib sõiduki või veesõiduki sundpeatada, korraldades teesulu või kasutades sundpeatamise vahendit või relva või muud erivahendit käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud korras.

§ 54⁷. Mehitamata süsteemi toimimise sekkumine

(1) Kaitsevägi võib julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusallas mehitamata maismaasõidukite, mehitamata õhusõidukite, mehitamata pealveesõidukite ja mehitamata allveesõidukite ning nende opereerimiseks vajalike võrkude ja seadmete (edaspidi koos *mehitamata süsteemid*) toimimise sekkuda, sealhulgas sundida maanduma, suunata või takistada nende liikumist, kui see on vajalik vahetu olulise ohu tõrjumiseks.

(2) Kaitsevägi võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud erimeetmete kohaldamisel kasutada vahetut sundi käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud korras.

(3) Kaitsevägi võib mehitamata süsteemi toimimise sekkuda ulatuses, mis on eesmärgi saavutamiseks vältimatu.

(4) Enne mehitamata süsteemi toimimise sekkumist hoiatatakse või antakse mehitamata süsteemi käitajale või juhile võimaluse korral märku, et ta selle julgeolekualalt või selle vahetust lähedusest eemale juhiks, kui hoiatamine või märguande andmine ei takista mehitamata süsteemist tingitud vahetu olulise ohu tõrjumist.

§ 54⁸. Turvakontroll

(1) Kaitsevägi võib kontrollida isikut või tema riietust vaatlemise ja kompimise teel või tehnilise vahendi või sellekohase väljaõppe saanud teenistukoera abil, et olla kindel, et isiku valduses ei ole asju või aineid, millega ta võib ohustada ennast, teisi isikuid või julgeolekuala või kahjustada Kaitseväe ülesannete täitmist, kui isik:

- 1) siseneb julgeolekualale või lahkub sellelt;
- 2) viibib julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusallas, kui kontrollimine on vajalik julgeolekuala või teenistujaid ähvardava kõrgendatud ohu väljaselgitamiseks või vahetu kõrgendatud ohu tõrjumiseks;
- 3) peetakse kinni käesoleva seaduse § 55 alusel.

(2) Turvakontrolli teeb kompimise teel Kaitseväe teenistuja, kes on isikuga samast soost. Kui see on vajalik vahetu ohu tõrjumiseks, võib turvakontrolli teha Kaitseväe teenistuja, kes ei ole isikuga samast soost.

(3) Turvakontrolli kohaldamisel on õigus kasutada vahetut sundi nii kaua, kui see on eesmärgi saavutamiseks vältimatu.

§ 54⁹. Isiku läbivaatus

(1) Kaitsevägi võib läbi vaadata kinnipeetud isiku, sealhulgas isiku keha, riided, riietes oleva või kehal kantava asja, kui:

- 1) see on vajalik julgeolekuala või teenistujaid ähvardava kõrgendatud ohu väljaselgitamiseks või vahetu kõrgendatud ohu tõrjumiseks ning isik viibib julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväge laeva ohutusallas;
- 2) on alust arvata, et isik kannab endaga kaasas asja või ainet, mille võib võtta seaduse alusel hoiule, hõivata või konfiskeerida.

(2) Isiku vaatab läbi Kaitseväge teenistuja, kes on isikuga samast soost. Kui see on vajalik vahetu kõrgendatud ohu tõrjumiseks, võib isiku läbi vaadata Kaitseväge teenistuja, kes ei ole isikuga samast soost.

(3) Isiku läbivaatusel on õigus kasutada vahetut sundi nii kaua, kui see on eesmärgi saavutamiseks vältimatu.

§ 54¹⁰. Vallasasja läbivaatus

(1) Kaitsevägi võib valdaja nõusolekuta kontrollida meeleliselt või tehnilise vahendi või teenistukoera abil vallasasja, sealhulgas avada uksi ja kõrvaldada muid takistusi, kui:

- 1) seda kannab kaasas isik, kes siseneb julgeolekualale või lahkub sellelt;
- 2) seda kannab kaasas isik, kelle suhtes võib käesoleva seaduse § 54⁸ alusel teostada turvakontrolli;
- 3) see on vajalik julgeolekuala või teenistujaid ähvardava kõrgendatud ohu väljaselgitamiseks või vahetu kõrgendatud ohu tõrjumiseks ning isik viibib julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväge laeva ohutusallas.

(2) Vallasasja läbivaatusele kohaldatakse korrakaitseaduse § 49 lõigetes 2–6 sätestatud.

§ 54¹¹. Vallasasja hoiulevõtmine

(1) Kaitsevägi võib võtta vallasasja hoiule:

- 1) julgeolekuala või teenistujaid ähvardava vahetu ohu tõrjumiseks või nende vastu suunatud ründe lõpetamiseks;
- 2) kui asja või ainet valdab isik, kes on käesoleva seaduse § 55 alusel kinni peetud, ning on oht, et isik kasutab asja või ainet enda või teise isiku tapmiseks või vigastamiseks või võõra asja kahjustamiseks või põgenemiseks;
- 3) kui käesoleva seaduse § 54⁸ alusel teostatud turvakontrolli käigus on tuvastatud asi või aine, mis ei ole seadusega keelatud, kuid võib ohustada isikut ennast või teist isikut või kahjustada Kaitseväge ülesannete täitmist;
- 4) kui vallasasja on lubatud käesoleva seaduse § 54¹⁰ alusel läbi vaadata ning hoiulevõtmine on vajalik, et võtta vallasasja kohta proov, samuti teha vallasasja mõõtmisi või ekspertiisi.

(2) Vallasasja hoiulevõtmisele kohaldatakse korrakaitseaduse § 52 lõigetes 3–5 sätestatud.

(3) Kui isik antakse üle Politsei- ja Piirivalveametile või muule pädevale korrakaitseorganile, antakse üldjuhul koos kinnipeetud isikuga üle ka isiku või tema asja läbivaatusel hoiule võetud asi või aine. Isiku vabastamisel tagastatakse talle asi või aine viivitamata, välja arvatud juhul, kui asja või aine omamiseks on vajalik luba, mis isikul puudub.

§ 54¹². Isikuandmete töötlemine pilti ja heli edastava või salvestava jälgimisseadmestiku, sealhulgas liikuva kaamera kasutamisega

(1) Kaitsevägi võib julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusallas kasutada pilti edastavat või salvestavat jälgimisseadmestikku, sealhulgas liikuvat kaamerat või pilti ja heli salvestavat vormikaamerat teabe (edaspidi koos *salvestis*) salvestamiseks, kui see on vajalik julgeolekuala või teenistujaid ähvardava ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks või tõrjumiseks järgmistel tingimustel:

- 1) tiheasustusega alal kuni 300 meetri ulatuses;
- 2) hajaasustusega alal kuni 1000 meetri ulatuses.

(2) Salvestise abil tuvastatakse julgeolekualal, selle vahetus läheduses või Kaitseväe laeva ohutusallas isiku, objekti, sõiduki, mehitamata süsteemi, maastikusõiduki, lennuvahendi või veesõiduki tegevus või asetus, mis võib põhjustada ohtu julgeolekualale. Salvestis võib sisaldada isikuandmeid, mida võib töödelda.

(3) Salvestist säilitatakse kuni 90 päeva alates salvestise tegemisest, välja arvatud juhul, kui seaduses on sätestatud teisiti.

(4) Kaitsevägi võib julgeolekuala kaitse eesmärgil tehtud salvestisest teha väljavõtteid ja neid edasi töödelda ulatuses, mis on vajalik riigi sõjaliseks kaitseks valmistumiseks või riigi sõjaliseks kaitsmiseks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud salvestise väljavõtte edasisel töötlemisel säilitatakse salvestist nii kaua, kui see on riigi sõjaliseks kaitseks valmistumiseks või riigi sõjaliseks kaitsmiseks vältimatult vajalik.

(6) Kaitsevägi teavitab jälgimisseadmestiku kasutamisest julgeolekuala välispiirile paigaldatud teabetahvlil, kui teavitamine ei sea ohtu julgeolekuala kaitse eesmärki või Kaitseväe ülesande täitmist.

(7) Kaitsevägi võib julgeolekuala kaitse eesmärgil isikuandmete töötlemisel piirata andmesubjekti õigust:

- 1) saada teada tema isikuandmete töötlemise tehnilistest ja korralduslikest kaitsemeetmetest;
- 2) tutvuda kogutud ja töödeldavate isikuandmetega;
- 3) nõuda tema isikuandmete töötlemise piiramist;
- 4) esitada vastuväiteid tema isikuandmete töötlemise kohta;
- 5) saada teada isikuandmetega seotud rikkumisest.

(8) Andmesubjekti õigusi võib piirata seni, kuni see on käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud eesmärgi täitmiseks vajalik.

§ 54¹³. Isikuandmete töötlemine erimeetmete rakendamise käigus

(1) Käesoleva seaduse §-des 54³, 54⁴ ja 54⁹ sätestatud erimeetmete rakendamisel töödeldakse isikuandmeid erimeetme rakendamise protokollis või Kaitseväes kehtivas isikuandmete töötlemise dokumentatsioonis julgeolekuala kaitse eesmärgi täitmisel, et ennetada, välja selgitada, tõrjuda julgeolekuala või teenistujaid ähvardavat ohtu või lõpetada nende vastu suunatud rünne.

(2) Erimeetme rakendamise protokollis või Kaitseväes kehtivas isikuandmete töötlemise dokumentatsioonis töödeldakse julgeolekualal või selle vahetus läheduses viibiva isiku nime ja isikukoodi või sünniaega ja kohta.

(3) Meetme protokollis andmeid või Kaitseväes kehtivat isikuandmete töötlemise dokumentatsiooni säilitatakse vastavalt dokumentide säilitamise üldisele korrale Kaitseväes, kuid mitte kauem kui viis aastat.

(4) Käesoleva seaduse §-des 54³, 54⁴ ja 54⁹ erimeetme rakendamisel töödeldakse isikuandmeid erimeetme rakendamise protokollis isiku suhtes erimeetme rakendamisel vaid julgeolekuala vahetus läheduses. Muul juhul §-s 54⁹ erimeetme rakendamisel isikuandmete töötlemisel dokumenteeritakse erimeetme rakendamine muul Kaitseväes kehtival viisil, välja arvatud juhul, kui isik nõuab erimeetme rakendamise protokollis vormistamist või protokollis vormistamine on muul seaduses sätestatud põhjusel vajalik.“;

16) paragrahvi 55 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kaitseväge võib kinni pidada julgeolekualal või selle vahetus läheduses või Kaitseväge laeva ohutusallas viibiva isiku, kelle kohta on põhjendatult alust arvata, et ta:

- 1) tungib või on tunginud julgeolekualale või viibib seal asjakohase loa või muu seadusliku aluseta;
- 2) on toime pannud süüteo julgeolekualal;
- 3) ohustab julgeolekuala, teenistujaid või julgeolekualal viibivaid teisi isikuid või ennast.“;

17) paragrahvi 55 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kinnipeetud isikut teavitatakse kinnipidamise põhjusest.“;

18) paragrahvi 55 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud alusel kinni peetud isik, keda ei ole põhjust kahtlustada süüteo toimepanemises, tuleb viivitamata juhatada julgeolekualalt välja ja vabastada.“;

19) paragrahv 56 tunnistatakse kehtetuks.

§ 2. Julgeolekuasutuste seadus

Julgeolekuasutuste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 34⁶ pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„**§ 34⁶. Turvakontroll ja isiku läbivaatus**“;

2) paragrahvi 34⁶ täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Julgeolekuasutus võib läbi vaadata isiku, sealhulgas isiku keha, riided, riietes oleva või kehal kantava asja, kui:

- 1) isik siseneb julgeolekuasutuse territooriumile või lahkub sellelt ja on alust arvata, et isik kannab endaga kaasas asja või ainet, millega ta võib ohustada ennast, teisi isikuid või julgeolekuasutuse valdust või kahjustada julgeolekuasutuse ülesannete täitmist;

- 2) isik viibib julgeolekuasutuse territooriumil või selle vahetus läheduses, kui kontrollimine on vajalik julgeolekuasutuse valdust või teenistujaid ähvardava kõrgendatud ohu väljaselgitamiseks või vahetu kõrgendatud ohu tõrjumiseks;
- 3) see on vältimatult vajalik isikusamasuse tuvastamiseks.

(1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ sätestatud meetme kohaldamisel võib läbi vaadata üksnes isiku keha, riided ja riietes oleva või kehal kantava asja. Isiku kehaõõnsuste läbivaatamine on keelatud.“;

3) paragrahvi 34⁶ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Turvakontrolli kompimise teel ja isiku läbivaatust teeb ametnik, kes on isikuga samast soost. Kui see on vajalik vahetu ohu tõrjumiseks, võib turvakontrolli teha ja isiku läbi vaadata ametnik, kes ei ole isikuga samast soost.“;

4) paragrahvi 34⁸ lõike 1 punkti 3 täiendatakse pärast sõna „turvakontrolli“ sõnadega „või isiku läbivaatuse“.

§ 3. Kaitseliidu seaduse muutmine

Kaitseliidu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 4 lõige 2² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2²) Kui Kaitseliit on kaasatud teise haldusorgani ülesannete täitmisse käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel või kaasatud Kaitseväe ülesannete täitmisesse käesoleva paragrahvi lõike 3¹ alusel, on Kaitseliidul kaasava haldusorgani või Kaitseväe volitused nende ülesannete ulatuses, mille täitmisse ta kaasati, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Käesolevas paragrahvis sätestatud juhul ei osale Kaitseliit vahetus lahingutegevuses.“;

2) paragrahvi 41 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „relv“ sõnadega „on sõjaväerelv, mis“;

3) paragrahvi 51 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud noorliikmele relva kasutada andmise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

4) paragrahvi 52 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„18-aastane või vanem Kaitseliidu liige või Kaitseliidu valvur võib Kaitseliidu ülema või tema volitatud struktuuriüksuse juhi kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolekul ja relvaloa olemasolul kasutada vastavalt teenistuskohustuse või valvuri tööülesande täitmise ajal temale kuuluvat teenistus- ja tsiviilrelvade registrisse kantud tulirelva, millel on relvaseaduse § 34 lõikes 2² nimetatud märke.“;

5) paragrahvi 52 lõikeid 2–5 täiendatakse pärast sõna „teenistuskohustuse“ sõnadega „või valvuri tööülesande“;

6) paragrahvi 69 lõige 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2¹) Ajutiselt valvatav objekt on käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tunnustele vastav territoorium või ehitis, mille valve on korraldatud ajutiselt käesoleva seaduse §-s 69¹ sätestatud korras ning käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud valvelepingu alusel.“;

7) paragrahvi 72 lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Valvuril on õigus tööülesande täitmisel kanda ja kasutada erivahendit ja enesekaitsevahendit, elektrišoki-, külm- ja gaasirelva ning tulirelva, sealhulgas sõjarelva ja relvasüsteemi. Seejuures on valvuril õigus kanda ja kasutada Kaitseliidu relva ja tsiviilrelva.

(2) Valvurile lubatud relvade käitlemine toimub käesoleva seaduse ja relvaseaduse ning nende alusel antud õigusaktides sätestatud korras, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.“;

8) seadust täiendatakse 8¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„8¹. peatükk Kaitseliidu julgeolekuala

§ 75¹. Kaitseliidu julgeolekuala

(1) Kaitseliidu julgeolekuala on Kaitseliidu valduses olev territoorium või ehitis, mida kasutatakse riigi sõjalise kaitse võime ettevalmistamiseks, või kus hoitakse ja kasutatakse relvastust ning riigi sõjaliseks kaitsmiseks kasutatavat varustust ja tehnikat.

(2) Kaitseliidu julgeolekuala on alaline või ajutine julgeolekuala.

(3) Alaline julgeolekuala on käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tunnustele vastav alaliselt kasutatav territoorium või ehitis. Alalise julgeolekuala määrab kindlaks Kaitseliidu ülem käskkirjaga.

(4) Ajutine julgeolekuala on käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tunnustele vastav ajutiselt kasutatav territoorium või ehitis. Ajutise julgeolekuala määrab kindlaks Kaitseliidu ülem, Kaitseliidu peastaabi ülem, maakaitseringkonna pealik või malevapealik.

(5) Kaitseliit teavitab ajutise julgeolekuala määramisest ja võimaluse korral selle kestusest viivitamata Politsei- ja Piirivalveametit ja Kaitseväge ning asukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust. Julgeolekuala asukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse võib jätta julgeolekuala loomisest teavitamata üksnes nii kauaks, kui see on Kaitseliidu julgeoleku või kolmandate isikute ohutuse tagamiseks vältimatu.

(6) Kaitseliidu julgeolekuala määramise täpsemad tingimused ja korra kehtestab Kaitseliidu ülem käskkirjaga.

(7) Kaitseliidu julgeolekuala valvab riigi sõjalise kaitse võime ettevalmistamises või selle toetamises osalev tegevväelane või Kaitseliidu tegevliige või käesoleva seaduse § 70 lõigetes 1 ja 1¹ nimetatud isik.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud isik peab olema läbinud käesoleva seaduse § 70 lõikes 3 nimetatud väljaõppe.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud isikud võivad tööülesande, teenistusülesande või teenistuskohustuse täitmisel kanda relvi, erivahendeid ja enesekaitsevahendeid ning kohaldada meetmeid ja vahetut sundi käesoleva seaduse § 71 lõigetes 3–9 ning käesoleva seaduse §-des 72 ja 73 sätestatud ulatuses ja korras.

§ 75². Kaitseliidu julgeolekuala tähistamine

(1) Kaitseliidu julgeolekuala peab olema tähistatud kõrvalisele isikule arusaadaval viisil. Kaitseliidu julgeolekuala võib jätta tähistamata, kui see on vastuolus Kaitseliidu julgeolekuala määramise eesmärgiga. Tähistamata jätmisel tagatakse inimeste ohutus muul moel.

(2) Kaitseliidu julgeolekuala tähistamise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 75³. Kaitseliidu julgeolekualal viibimine

Kaitseliidu julgeolekualal viibimisel peab täitma Kaitseliidus kehtivat korda ja käesoleva seaduse § 75¹ lõikes 7 nimetatud isiku korraldusi.

§ 75⁴. Isiku kinnipidamine ning isiku ja tema asjade läbivaatus

Riigi sõjalise kaitse võime ettevalmistamises või selle toetamises osalev tegevväelane või Kaitseliidu tegevliige või käesoleva seaduse § 70 lõigetes 1 ja 1¹ nimetatud isik kohaldab isiku kinnipidamisel ning isiku ja tema asjade läbivaatusel käesoleva seaduse § 71 lõigetes 3–9 ning §-s 73 sätestatud meetmeid.

§ 75⁵. Erimeetme kohaldamine mehitamata süsteemi vastu Kaitseliidu julgeolekuala kaitse eesmärgil

(1) Kaitseliit võib Kaitseliidu julgeolekualal mehitamata maismaasõidukite, mehitamata õhusõidukite, mehitamata pealveesõidukite ja mehitamata allveesõidukite ning nende opereerimiseks vajalike võrkude ja seadmete (edaspidi koos *mehitamata süsteemid*) toimimisse sekkuda, sealhulgas sundida maanduma, suunata või takistada nende liikumist, kui see on vajalik vahetu olulise ohu tõrjumiseks.

(2) Kaitseliit võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud erimeetmete kohaldamisel kasutada füüsilist jõudu, tulirelva, sealhulgas sõjarelva ja relvasüsteemi ning muid erivahendeid, mis on vajalikud mehitamata süsteemi toimimisse sekkumiseks.

(3) Kaitseliit võib mehitamata süsteemi toimimisse sekkuda ulatuses, mis on eesmärgi saavutamiseks vältimatu.

(4) Enne mehitamata süsteemi toimimisse sekkumist hoiatatakse või antakse mehitamata süsteemi käitajale või juhile võimaluse korral märku, et ta selle Kaitseliidu julgeolekualalt eemale juhiks, kui hoiatamine või märguande andmine ei takista mehitamata süsteemist tingitud vahetu olulise ohu tõrjumist.

§ 75⁶. Isikuandmete töötlemine pilti ja heli edastava või salvestava jälgimisseadmestiku, sealhulgas liikuva kaamera kasutamisega

(1) Kaitseliit võib Kaitseliidu julgeolekualal ja selle välispiirilt nähtavas vahetus läheduses toimuva jälgimiseks kasutada pilti edastavat või salvestavat jälgimisseadmestikku, sealhulgas liikuvat kaamerat või pilti ja heli salvestavat vormikaamerat teabe salvestamiseks (edaspidi *salvestis*), kui see on vajalik Kaitseliidu julgeolekuala või sellel viibivate isikute, vara ning salastatud teavet ähvardava ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks või tõrjumiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud salvestis on vahend, mille abil tuvastatakse Kaitseliidu julgeolekualal ja selle välispiirilt nähtavas vahetus läheduses isiku, objekti, mehitanata süsteemi, sõiduki, maastikusõiduki, lennuvahendi või veesõiduki tegevust või asetust, mis võib põhjustada ohtu julgeolekualale ja millega töödeldakse foto-, video- või helisalvestist, mis võib sisaldada isikuandmeid.

(3) Salvestist säilitatakse kuni 90 päeva alates salvestise tegemisest, välja arvatud juhul, kui seaduses on sätestatud teisiti.

(4) Kaitseliit teavitab jälgimisseadmestiku kasutamisest Kaitseliidu julgeolekuala välispiirile paigaldatud teabetahvlil, kui teavitamine ei sea ohtu julgeolekuala kaitse eesmärki või Kaitseliidu ülesande täitmist.

(5) Kaitseliit võib julgeolekuala kaitse eesmärgil isikuandmete töötlemisel piirata andmesubjekti õigusi, sealhulgas õigust:

- 1) saada teada tema isikuandmete töötlemise tehnilistest ja korralduslikest kaitsemeetmetest;
- 2) tutvuda kogutud ja töödeldavate isikuandmetega;
- 3) nõuda tema isikuandmete töötlemise piiramist;
- 4) esitada vastuväiteid tema isikuandmete töötlemise kohta;
- 5) saada teada isikuandmetega seotud rikkumisest.

(6) Andmesubjekti õigusi võib piirata seni, kuni see on käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud eesmärgi täitmiseks vajalik.“;

9) paragrahvi 85 täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:

„(2²) Meresõiduohutuse seaduses ning laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduses ning nende alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle Kaitseliidus teostab haldusjärelvalvet Kaitseväge.“.

§ 4. Korrakaitseseeduse muutmine

1) seadust täiendatakse §-ga 3¹ järgmises sõnastuses:

„§ 3¹. Koostöö välisriigi relvajõududega

(1) Korrakaitseorgan võib teha koostööd Eesti Vabariigiga sõlmitud kollektiivse enesekaitse põhimõtet sisaldava lepingu osapooleks oleva riigi relvajõududega (edaspidi *välisriigi relvajõud*) avaliku korra tagamisel seaduses, välislepingus või muus rahvusvahelises kokkuleppes sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Välisriigi relvajõudude pädevus ja avaliku korra kaitse volitused Eesti Vabariigi territooriumil avaliku korra tagamisel määratakse kindlaks seadusega, kui välislepingus ei ole sätestatud teisiti.

(3) Välisriigi relvajõude võib avaliku korra tagamise eesmärgil kaasata käesoleva seaduse §-s 16³ sätestatud tingimustel ja korras.“;

2) seaduse 1. peatükki täiendatakse §-ga 16³ järgmises sõnastuses:

„§ 16³. Välisriigi relvajõudude kaasamine avaliku korra kaitseks

(1) Välisriigi relvajõude võib avaliku korra tagamise eesmärgil kaasata käesoleva seaduse § 16¹ lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmisesse.

(2) Välisriigi relvajõud käesoleva seaduse tähenduses on Eesti Vabariigiga sõlmitud kollektiivse enesekaitse põhimõtet sisaldava lepingu osapooliks oleva riigi relvajõud, kui Eesti Vabariigi ja selle välisriigi vahel on lepitud kokku relvajõudude kasutamises avaliku korra tagamiseks.

(3) Välisriigi relvajõud kaasatakse avaliku korra kaitseks Kaitseväge üksuse koosseisus. Avaliku korra kaitseks kaasatud välisriigi relvajõudude üksuste paiknemise Kaitseväge koosseisus määrab Kaitsevägi.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul kohaldatakse välisriigi relvajõudude kaasamisele käesoleva seaduse § 16¹ lõigetes 2–6 ning § 16² lõigetes 1, 2, 4¹, 4², 5 ja 6 nimetatud Kaitseväge kohta sätestatud.

(5) Välisriigi relvajõudude liikmel on lubatud kasutada oma ametirelva, mis vastab kaasatud kaitsevaelasele lubatud tulirelvale.

(6) Vabariigi Valitsus võib määrusega kehtestada välisriigi relvajõudude kaasamise täpsemad tingimused ja korra.“.

§ 5. Majandusvööndi seaduse muutmine

Majandusvööndi seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 11 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Isik, kelle omanduses, valduses või kasutuses on tehissaared, rajatised ja seadmestikud, peab teavitama Kaitseväge kõikidest kavandatavatest veealustest vaatlustegevustest ja hooldustöödest. Esitatav teave peab sisaldama riigipiiri seaduse § 14² lõike 3 alusel kehtestatud määruses sätestatud andmeid.“;

3) paragrahvi 14 lõikes 1 asendatakse sõnad „vajaduse korral neid kinni pidada“ sõnadega „vajaduse korral neid peatada või neid või nende meeskonnaliikmeid kinni pidada kuni rikkumise asjaolude väljaselgitamiseni“;

4) seadust täiendatakse §-ga 14² järgmises sõnastuses:

„§ 14². Riikkondsuseta laeva suhtes Eesti majandusvööndisse sisenemisel Eesti Vabariigi jurisdiktsiooni kohaldamine

Riikkondsuseta laeva suhtes võib kohaldada selle Eesti majandusvööndisse sisenemisel Eesti Vabariigi jurisdiktsiooni.“;

5) paragrahv 17 tunnistatakse kehtetuks.

§ 6. Meresõiduohutuse seaduse muutmine

Meresõiduohutuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Riigi sõjalise kaitse ja selleks valmistumisega seotud tegevustele merel kohaldatakse käesolevat seadust üksnes juhul, kui see on käesolevas seaduses sätestatud.“;

2) paragrahvi 1 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Sõjalaevale kohaldatakse käesoleva seaduse § 45 ja § 49 lõiget 1, kui seaduse või välislepinguga ei ole sätestatud teisiti. Kaitseväe ja Kaitseliidu veesõidukite registris olevale veesõidukile kohaldatakse käesoleva seaduse § 12 lõiget 7, § 13 lõiget 10, § 17 lõiget 10, § 45 ja § 49 lõiget 1, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.“;

3) paragrahvi 1 lõikest 4¹ jäetakse välja tekstiosa „§ 19 lõige 7 ja“;

4) paragrahvi 12 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Kaitseväe ja Kaitseliidu veesõidukite registris oleva laeva ja väikelaeva üle teostab tehnilist järelevalvet Kaitsevägi.“;

5) paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 10 järgmises sõnastuses:

„(10) Kaitseväe ja Kaitseliidu veesõidukite registris oleva laeva ja väikelaeva tehnilise ülevaatus korra ning tehnilised nõuded laevadele ja väikelaevadele kehtestab Kaitsevägi.“;

6) paragrahvi 17 täiendatakse lõikega 10 järgmises sõnastuses:

„(10) Kaitseväe ja Kaitseliidu veesõidukite registris oleva laeva ja väikelaeva merekõlblikuks ja sõidukõlblikuks tunnistamise korra kehtestab Kaitsevägi.“;

7) paragrahvi 19 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

8) paragrahvi 45 täiendatakse lõikega 5² järgmises sõnastuses:

„(5²) Kaitsevägi võib põhiseaduslikku korda, riigi julgeolekut või inimeste elu ja tervist ähvardava suurenenud ohu ajal riigi sõjalise kaitsmise või selleks vahetult valmistumise korral kehtestada veeteel liiklemise piiranguid või anda Transpordiametile korraldusi nende kehtestamiseks, samuti anda Transpordiametile korraldusi osutada laevaliiklusteenuseid ulatuses, mis tagab veeliikluse ohutuse ning Eesti merepiiri valvamise ja kaitse.“;

9) paragrahvi 45 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Lõhkematerjali või muu sõjalise otstarbega veeliiklust ohustava või segava objekti kõrvaldamist Eesti merealal korraldab Kaitsevägi.“;

10) paragrahvi 45 lõikes 12 ja § 90⁴ lõikes 1 asendatakse sõna „politseiasutusele“ tekstiosaga „Politsei- ja Piirivalveametile või Kaitseväele“;

11) paragrahvi 47 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Kaitsevägi võib põhiseaduslikku korda, riigi julgeolekut või inimeste elu ja tervist ähvardava suurenenud ohu ajal riigi sõjalise kaitsmise või vahetult selleks valmistumise korral

veeteel liiklemise piiramiseks anda Transpordiametile või Riigilaevastikule korraldusi navigatsioonimärgistuse muutmiseks. Navigatsioonimärgistust muudetakse ja sellest teavitatakse veeliiklejaid ulatuses, et tagada veeliikluse ohutus ning Eesti merepiiri valvamine ja kaitse.“;

12) paragrahvi 52 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Laeva, mille kapten laeva sisenemisel laevaliikluse korraldamise süsteemi tööpiirkonda ei teata laevaliiklusjuhile sisenemisest, ei täida liiklemise korda või ei pööra tähelepanu laevaliiklusjuhi väljakutsetele, võib Kaitseväge või Politsei- ja Piirivalveamet rikkumise põhjuste väljaselgitamiseks sundpeatada riigipiiri seaduse §-s 11⁴ sätestatud alusel ja korras. Laeva peatamisel lähtutakse põhimõttest, et laeva peatab lähim vastavat varustust ja väljaõpet omav üksus.“;

13) paragrahvi 53¹ täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Ankrualal või sadama reidil olevale laevale teenust osutav laev või väikelaev (edaspidi *reiditeenust osutav laev*) peab olema varustatud käesoleva seadusega kehtestatud nõuetele vastava sisselülitatud:

- 1) A-klassi AIS-seadmega, kui ankruala või sadama reid asub kaugemal kui üheksa meremiili rannajoonest;
- 2) vähemalt B-klassi AIS-seadmega, kui ankruala või sadama reid asub kuni üheksa meremiili kaugusel rannajoonest.“;

14) paragrahvi 72 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Eesti päästepiirkonnas toimunud laevaõnnetusest on laeva kapten, reeder või laevaagent kohustatud teatama viivitamata Politsei- ja Piirivalveametile. Laevaõnnetuse korral on Eesti riigilippu kandva laeva kapten või reeder kohustatud õnnetuse asjaoludest viivitamata teatama Transpordiametile ja OhutusjuurdLuse Keskusele.“;

15) paragrahvi 78 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 78. Laeva kinnipidamine“;

16) paragrahvi 78 lõike 1 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõna „väljuda“ tekstiosaga „ning välisriigi lippu kandval laeval sise- ja territoriaalmeres liikuda“;

17) paragrahvi 78 lõike 2¹ kolmandat lauset täiendatakse pärast sõna „äärde“ tekstiosaga „või liikumine sise- ja territoriaalmeres“;

18) paragrahvi 78 lõiget 2² täiendatakse pärast sõna „väljumise“ tekstiosaga „või sise- ja territoriaalmeres liikumise“;

19) paragrahvi 78 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „väljuda“ tekstiosaga „või sise- ja territoriaalmeres liikuda“;

20) paragrahvi 78 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud keelu rakendamisel on Transpordiamet kohustatud sellest viivitamata teatama Politsei- ja Piirivalveametile, Kaitsevæele, lootsiteenuse osutajale ning sadamast väljumise keelu puhul ka sadamakaptenile.“;

21) paragrahvi 78 lõikest 10 jäetakse välja sõnad „ja laeval lubatakse sadamast lahkuda“;

22) paragrahvi 79¹ lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „kontrollimine,“ tekstiosaga „või kui puudused ilmsid sise- või territoriaalmeres tehtud kontrolli tulemusel,“;

23) paragrahvi 79¹ lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „sadamast“ tekstiosaga „või oma asukohast sise- või territoriaalmeres“;

24) paragrahvi 95 lõikes 15 asendatakse tekstiosa „soetatud politseiasutuse laevadele ja nende laevapere liikmetele laienevad üksnes käesoleva seaduse § 19 lõige 7,“ tekstiosaga „Politsei- ja Piirivalveameti poolt soetatud laevadele ja nende laevapere liikmetele laienevad üksnes käesoleva seaduse“;

25) paragrahvi 95 täiendatakse lõikega 27 järgmises sõnastuses:

„(27) Reiditeenust osutav laev, mis tegutses enne käesoleva seaduse § 53¹ lõike 4 jõustumist ja tegutseb pärast edasi, peab olema varustatud nõuetele vastava A- või B-klassi AIS-seadmega hiljemalt kuue kuu pärast alates käesoleva seaduse § 53¹ lõike 4 jõustumisest arvates.“.

§ 7. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse § 142⁴⁷ täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Sise- või territoriaalmeres asuva laeva kinnipidamise järel tehtava laevakontrolli eest tasutakse riigilõivu 220 eurot Transpordiameti järelevalveametniku iga töötunni eest, kuid kokku mitte üle 3400 euro.“.

§ 8. Riigipiiri seaduse muutmine

Riigipiiri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 8 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) õhusõidukiga õhupiiri ületamise kord;“;

2) paragrahvi 11⁴ lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „33,“ tekstiosaga „44,“;

3) paragrahvi 11⁴ lõikes 1¹ asendatakse tekstiosa „§-des 30–33 ja 45–53“ tekstiosaga „§-des 30, 31, 32, 33, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 ja 53“;

4) paragrahvi 14 lõike 1 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 14 lõikes 1¹ asendatakse sõnad „kooskõlastatult Kaitseväega“ sõnadega „Kaitseväe nõusolekul“;

6) paragrahvi 14¹ täiendatakse lõikega 1² järgmises sõnastuses:

„(1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud laevaluba võib olla mitmekordne, kui tegemist on Euroopa Liidu liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonna riigi ranniku- ja piirivalve ülesannet täitva või jäämurdetõid tegeva laevaga.“;

7) seadust täiendatakse §-ga 14² järgmises sõnastuses:

„§ 14². Eesti sise- ja territoriaalmeres taristu ja rajatiste hooldamine ning muud tegevused

(1) Eesti sise- ja territoriaalmeres taristu ja rajatiste hooldamisega seotud tegevused ning muud tegevused, mille tulemusena kogutakse või võidakse koguda andmeid merepõhja kohta, välja arvatud tegevused, mis on nimetatud käesoleva seaduse §-des 14 ja 14¹ või reguleeritud teiste seadustega, on lubatud Kaitseväe nõusolekul.

(2) Riigiasutustele, kes täidavad seaduses sätestatud ülesandeid merel, ei kohaldu käesoleva paragrahvi lõige 1 ning nad teavitavad Kaitseväge iga kuu esimeseks kuupäevaks selle kuu tegevustest, mis on seotud merelise taristu, mõõte- ja uurimissüsteemide ning navigatsioonimärgistuse paigalduse ja hooldustööde ning meremõõdistustega.

(3) Taristu ja rajatiste hooldamisega seotud tegevusteks loa taotlemise ja andmise korra, loa taotlemise vormi ning esitatavate andmete loetelu kehtestab riigikaitse korraldamise valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuste puhul on Kaitseväl õigus küsida pildi, video või helina salvestatud andmete koopiat.“;

8) paragrahvi 18 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud riigipiiri valvamise ülesande täitmisel võib kaasata Eesti Vabariigiga sõlmitud kollektiivse enesekaitse põhimõtet sisaldava lepingu osapooleks oleva riigi relvajõud Kaitseväe korralduse seaduse §-s 3² sätestatud tingimustel ja korras.“.

§ 9. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva seaduse § 3 punkt 3 ja § 6 punkt 13 jõustuvad 2027. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „...“ „.....“ 2026. a

Algatab Vabariigi Valitsus „...“ „.....“ 2026. a

(allkirjastatud digitaalselt)